

Aan: - College van B&W van de gemeente Bergen
- Raadsleden van de gemeente Bergen

Onderwerp: Bezwaar tegen duurzaam ontwrichtende keuzes voor extreem grote windturbines in de Concept-RES NHN

Datum: 13 november 2020

Realistische fotocompilatie: beeld vanaf de Westfriese Zeedijk, links Krabbendam, rechts Zijpersluis

Geacht college, geachte raadsleden,

De gemeente Bergen overweegt om vier of vijf windturbines met een tiphoogte van 177 meter te plaatsen in het zoekgebied N9 ten zuiden van Zijpersluis, zoals aangegeven in het Concept van de Regionale Energiestrategie NHN. Het Concept positioneert dit lijnvormige windpark in onze omgeving met woonkernen zoals Krabbendam, Zijpersluis, Burgervlotbrug, Burgerbrug, Schoorldam, Schoorl en Groet.

Wij zijn verbijsterd, vinden deze windplannen volstrekt onacceptabel, en zullen ons krachtig verzetten. Met nadruk stellen wij dat ons protest niet simpelweg voortkomt uit een nimby-syndroom, maar is gebaseerd op grondige analyse van de Concept-RES NHN vanuit de perspectieven geluid, energie en duurzaamheid.

Wij concluderen dat

- de impact van de voorgenomen windplannen op landschap, leefbaarheid en gezondheid disproportioneel negatief zal zijn;
- de voorgenomen windplannen volstrekt onnodig zijn bij het behalen van de Nederlandse klimaatdoelen, en ook het predicaat 'duurzaam' absoluut niet verdienen.

In deze brief vatten we onze diagnose van de windproblematiek samen om tot slot een aantal gerichte oproepen aan de gemeente te doen; uitgewerkte evaluaties vind u in de beide bijlagen.

Negatieve impact

Verminking van het landschap

Extreem hoge windturbines zullen het hoogwaardige landschap van duinen, polder en West-Friese Omringdijk verminken, en in een groen industriegebied doen veranderen. De woonomgeving zal tot een soort Madurodam verworden, maar dan voor echte mensen.

Degradatie van de leefbaarheid

Nabij windreuzen voelen mensen zich ontheemd. In en rondom de Wieringermeer staan al huizen te koop, omdat de bewoners hun woonomgeving nu onbewoonbaar vinden. Ook 's nachts is de visuele impact beklemmend door de felle, rode waarschuwingslichten die op afstanden van 10 tot 15 km de horizon vervuilen. Er zijn mensen die dichte mist verwelkomen, zodat de windreuzen even uit zicht verdwijnen.

Aantasting van de gezondheid

Degradatie van de leefbaarheid als gevolg van visuele impact zal stress veroorzaken, en dus gezondheidsproblemen. De impact van geluidhinder komt hierbij.

Windturbines produceren een hinderlijk ritmisch geluid dat op vele kilometers afstand hoorbaar kan zijn, vooral 's nachts in stil landelijk gebied. Het typische laagfrequente en infrason turbinegeluid dringt zelfs gemakkelijk door in woningen. Mensen worden uit hun slaap gehouden, maar zelfs tijdens de slaap blijft een brein dit geluid registreren, ook bij lage geluidsniveaus. Hierdoor ontstaan effecten op de gezondheid.

Volstrekt onnodig

De energieregio NHN overtreft met zijn Concept-RES de gemiddelde regio-doelstelling uit het Klimaatakkoord met een factor vier. De welzijnskosten (zie hierboven) zullen navenant zijn. Dus waarom zo'n over-ambitie? Toch, zelfs deze over-ambitie van NHN kan worden verwezenlijkt zonder één extra windmolen op land. Dus waarom wind op land?

Ook op landelijk niveau geldt dat de doelstelling voor broeikasgasreductie in de stroomvoorziening kan worden gehaald met andere groene stroom-oplossingen. Zie het rapport 'Klein land, grote keuzes – ruimtelijke ordening richting 2050' van DenkWerk:

We zijn pas op een tiende van de energietransitie. Voor een zelfvoorzienend duurzaam energiesysteem dat vooral steunt op binnenlandse wind- en zonne-energie is ongeveer 25% van het totale Nederlandse landoppervlak nodig (meer dan een derde van de landbouwgrond, en bovenop windenergie op zee en zonne-energie op bebouwing). Dat is onwenselijk en onrealistisch. Nederland wil in 2020 al 20% meer windmolens per km² hebben geïnstalleerd dan waar Duitsland nu op vastloopt.

Nederland kan in zijn groene energiebehoefte voorzien met wind op zee, zon op land, import, en aardgas met CO₂-opslag als transitievorm. Plus biomassa, dat geen transitievorm is, zoals de Concept-RES ten onrechte poneert, maar juist een strategische component in de energietransitie; want biomassa is een vorm van groene energieopslag. Het aanwenden en toepassen van biomassa vraagt wel om duurzame zorgvuldigheid alsook innovatieve slagkracht.

Wel groen, niet duurzaam

In de Concept-RES NHN worden de begrippen groen en duurzaam praktisch synoniem aan elkaar gesteld. Dat is merkwaardig, want duurzame energie is altijd groen, maar groene energie niet altijd duurzaam. Waar 'groen' slaat op een technologie, slaat 'duurzaam' op de aard van een maatschappelijke ontwikkeling, die tegelijk sociaal (welzijn), ecologisch (milieu) en economisch (welvaart) verantwoord moet zijn.

Extreem grote windmachines in een woonomgeving zijn verre van duurzaam, omdat het saldo op de welzijnsrekening sterk negatief is: de welzijnsopbrengsten zijn nihil, en de welzijnskosten substantieel (verminking van landschap, degradatie van leefbaarheid, aantasting van gezondheid). Er is klimaatwinst, en belanghebbende partijen profiteren financieel, maar de bewoners betalen zwaar met welzijn.

Ook de plannen voor financiële participatie of compensatie zijn niet duurzaam. Ze zijn eerder antisociaal omdat leefbaarheid en gezondheid dan feitelijk 'te koop' zijn, als een doekje voor het bloeden, dat gewoon doorgaat. De ene omwonende zal het doekje aangrijpen, en de andere juist niet. Dit soort financiële smeermiddelen kunnen dus als slijtzwam werken.

Kortgezegd zullen de voorgenomen extreem hoge windmolens niet bijdragen aan duurzame ontwikkeling, maar juist leiden tot duurzame ontwrichting.

Verkeerde keuzes voor 2030

De huidige focus op 2030 zonder intern consistente visie op het energiesysteem in 2050 (opwek, opslag, eindgebruik, infrastructuur, enz.) kan leiden tot suboptimale keuzes die later kostbare correcties vereisen (zoals nu bij de geforceerde uitfasering van kolencentrales).

De vraag wordt straks: blijven we de duurzame ontwrichting accepteren of komt er een heroverweging – afgedwongen door de politiek of de rechter – die leidt tot grootschalige sanering van windparken? Want niet-duurzaam betekent onhoudbaar.

De gemeente Bergen en de energieregio NHN worden opgeroepen echt duurzame keuzes te maken.

Oproep aan de gemeente

De beschermde status van de Westfriese Omringdijk als provinciaal landschappelijk monument en van zoekgebied N9 als Bijzonder Provinciaal Landschap zijn genegeerd in de Concept-RES NHN. Dat kan niet.

De gemeente wordt opgeroepen om natuur- en cultuur-historische waarden niet te verkwanselen.

De huidige wettelijke geluidnormen beschermen de bevolking niet tegen het hinderlijk en schadelijk geluid van grote windmolens. De normen zijn zelfs versoepeld om plaatsing van windreuzen te kunnen doordrukken.

De gemeente wordt opgeroepen recent wetenschappelijk inzicht over gezondheidseffecten van windturbinegeluid serieus te nemen en bij de rijksoverheid te pleiten voor een verantwoorde normstelling.

Duurzame ontwikkeling vereist positieve balansen voor People (welzijn) èn Planet (milieu) èn Profit (welvaart). Maar in de Concept-RES NHN delven People het onderspit.

De gemeente wordt opgeroepen mens en welzijn echt duurzaam te waarderen en de in het Concept voorgenomen windplannen niet in RES 1.0 op te nemen, omdat de maatschappelijke kosten onacceptabel hoog zijn.

Tot slot

Aangezien de regio NHN nu al meer dan het dubbele van het quotum groene stroom opwekt dan het Klimaatakkoord vereist is er alle ruimte om goed doordachte, duurzame voorstellen te ontwikkelen. Er is geen enkele reden om de haastig gemaakte, ontwrichtende plannen voor extreem hoge, volstrekt overbodige windturbines in woonomgevingen door te zetten in RES 1.0.

Natuurlijk zijn wij bereid een verdere toelichting te geven en het gesprek met u aan te gaan. In de Concept-RES wordt gesteld dat draagvlak bij inwoners belangrijk is. Maak het waar, ook als het gaat om burgers van de buurgemeente! Wij verwachten dat u burgerparticipatie serieus gaat nemen – echt serieus.

De gemeente Schagen, met haar eigen extreme windplannen, en de provincie Noord-Holland ontvangen een vergelijkbare brief.

Hoogachtend,

J. Sint
A. Moerkerken
F.G.M. Niele

Namens de werkgroepen Natuurlijk Krabbendam, Burgervlotbrug en Polder F van de Stichting Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe.

Bijlagen

1. Notitie 'Windturbinegeluid: knelpunt in de energietransitie'
2. Notitie 'Duurzame ontwrichting door windenergie'